

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/37/2018
Identifikačné číslo spisu:	6305204976
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:6305204976.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R. B., bývajúceho vo N., zastúpeného advokátkou JUDr. Máriou Stahovcovou, so sídlom v Brezne, ČSA 18, proti žalovanej B. Q., bývajúcej v C., zastúpenej advokátom JUDr. Ľubomírom Kaščákom, so sídlom v Banskej Bystrici, Horná 35, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp.zn. 5C/200/2005, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. februára 2016 sp.zn. 13Co/1273/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi priznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Brezno (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí štvrtým) z 26. augusta 2014, č.k. 5C/200/2005-409 rozhodol tak, že: I/ určil, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností vedených v kat. úz. K., Okresným úradom C. na LV č. XX (podiel pod B r.č. 4 na B. Q.) a LV č. XX (podiel pod B r.č. 1 na B. Q.), ktoré zodpovedajú podľa geometrického plánu číslo plánu XXXXXXXX-XX/XX zo dňa 20. júla 2007 vytvoreného spol. GeoPlus s.r.o., Brezno, Brezenská 3, ktorý je súčasťou tohto rozsudku ako parcela CKN č. XX zastavaná plocha o výmere 276 m², parcela CKN č. XX/X trvale trávnaté porasty o výmere 603 m², parcela CKN č. XX. zastavaná plocha o výmere 58 m² a parcela CKN č. XX/X záhrada o výmere 89 m²; II/ konanie v časti o určenie, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti vedenej v kat. úz. K., Okresným úradom C. na LV č. XX (podiel pod B r.č. 1 na B. Q.), ktorá zodpovedá podľa geometrického plánu číslo plánu XXXXXXXX-XX/XX zo dňa 20. júla 2007 parcele CKN č. XX/X trvale trávnaté porasty o výmere 56 m² zastavil; III/ určil, že žalovaná je vlastníčkou nehnuteľností vedených v kat. úz. K., Okresným úradom C. na LV č. XX, ktoré zodpovedajú podľa geometrického plánu číslo plánu XXXXXXXX-XX/XX zo dňa 20. júla 2007 ako parcela CKN č. XX/X zastavané plochy o výmere 27 m², parcela CKN č. XX/X zastavané plochy o

výmere 88 m², parcela CKN č. XX/X zastavané plochy o výmere 70 m² a parcela CKN č. XX/X záhrada o výmere 99 m²; IV/ v prevyšujúcej časti súd vzájomný návrh zamietol; V/ o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

1.1. V odôvodnení uviedol, že rozhodnutiu súdu prvej inštancie predchádzalo rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23. mája 2012 sp.zn. 13Co/107/2012, ktorým zrušil rozsudok Okresného súdu Brezno z 3. februára 2012 č.k. 5C/200/2005-322 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vzhľadom na závery uvedené v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu, obaja účastníci konania (strany sporu) podali návrh na zmenu žaloby, resp. zmenu vzájomného návrhu (žaloby), ktoré Okresný súd Brezno uznesením zo 16. januára 2014 č.k. 5C/200/2005- 373 I/ pripustil. Na základe takto zmenenej žaloby sa žalobca domáhal, aby súd určil, že je vlastníkom nehnuteľností vedených v k.ú. K. na LV č. XX (podiel pod B r.č. 4) a LV č. XX (podiel pod B r.č. 1), ktoré zodpovedajú podľa geometrického plánu GeoPlus, s.r.o. č. plánu XXXXXXXX-XX/XXXX ako parcela CKN č. XX zastavaná plocha o výmere 276 m², CKN č. XX/X TTP o výmere 603 m², CKN č. XX/X TTP o výmere 56 m², CKN č. XX zastavaná plocha o výmere 58 m² a CKN č. XX/X záhrada o výmere 89 m²; a žalovaná sa domáhala, aby súd určil, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností vedených v kat. úz. K., okres C. na LV č. XX ako parc. CKN č. XX/X-TTP o výmere 56 m², parc. CKN č. XX - orná pôda o výmere 684 m², na LV č. XX parc. CKN č. XX/X - zastavané plochy o výmere 27 m², parc. CKN č. XX/X - zastavané plochy o výmere 88 m², parc. CKN č. XX/X - zastavané plochy o výmere 70 m², parc. CKN č. XX/X - záhrada o výmere 99 m² podľa GP č. XXXXXXXX-XX/XXXX z 20. júla 2007 vyhotoveného GeoPlus, s.r.o., Brezno a aby súd zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v kat. úz. K. okres C., vedeným na LV č. XX ako parc. CKN č. XX/X zastavané plochy o výmere 22 m² a parcela CKN č. XX/X zastavané plochy o výmere 54 m² a prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu parcelu CKN č. XX/X zastavané plochy o výmere 22 m² a do výlučného vlastníctva žalovanej parcelu CKN č. XX/X zastavané plochy o výmere 54 m² podľa geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX z 20. júla 2007, vyhotoveného GeoPlus, s.r.o., Brezno. Súd prvej inštancie prvý výrok rozhodnutia, ktorým vyhovel návrhu žalobcu odôvodnil tým, že medzi právnymi predchodcami strán sporu bola uzavretá zmluva v roku 1953, išlo o neperfektnú zmluvu o reálnom rozdelení nehnuteľností - domu, pozemkov pod domom a okolo domu. Samotné užívanie domových nehnuteľností v konaní nebolo sporné, pretože ide o jeden dom, ktorý má dva samostatné vchody a samostatné súpisné čísla. Samostatná bytová jednotka vznikla prestavbou z hospodárskej budovy a prístavbou k pôvodnému domu. Dohodou o reálnom rozdelení z roku 1953 vstúpili právni predchodcovia obidvoch strán do držby k parcelám, ktoré sú v súčasnosti vedené v katastri nehnuteľností na LV č. XX a LV č. XX pre kat. úz. K., ako parcely CKN č. XX, XX, XX, XX, XX/X/X, XX/X/X, XX a XX, a to každý v spoluvlastníckom podiele 1. Zo žalobcom predloženej identifikácie parciel vyhotovenú v roku 1994 (č.l. 172 spisu) vyplynulo, že právny nástupca E. B., teda žalobca užíva parcelu CKN č. XX, parcelu CKN č. XX, parcelu CKN č. XX, parcelu CKN č. XX a parcelu CKN č. XX/X/X. Právna nástupkyňa A. B. A. A. (právna predchodkyňa žalovanej) užívala parcelu CKN č. XX, parcelu CKN č. XX/X/X a parcelu CKN č. XX. Tieto parcely boli takýmto spôsobom užívané a týmto istým spôsobom boli platené aj miestne dane, o čom svedčí aj potvrdenie Obecného úradu K. o platení miestnych daní (č.l. 209 spisu). Vychádzajúc z právneho názoru uvedeného v zrušujúcom uznesení krajského súdu bola splnená vydržacia doba ako v prípade právnej predchodkyne žalobcu, tak aj u samotného žalobcu, a to najneskôr dňom 1. januára 1992. Vzhľadom na uvedené súd vyhovel návrhu žalobcu tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Konanie v časti určenia, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností vedenej na LV č. XX, vytvorenej geometrickým plánom z roku 2007 ako parc. CKN č. XX/X - trávnaté porasty o výmere 56 m² zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia návrhu žalobcom, a to napriek nesúhlasu žalovanej s jeho späťvzatím. Uvedené odôvodnil tým, že geometrický plán súvisiaci so späťvzatím návrhu v časti určenia, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností (viď. výrok II. rozhodnutia súdu prvej inštancie) predložila v konaní samotná žalovaná a súd vychádzal z toho predloženého geometrického plánu, nakoľko je jednoznačný, je z neho možné presne určiť hranice, ktorých parciel, kadiaľ prebiehajú a je úplne v súlade aj s predloženou snímku pozemkovej mapy (č.l. 33a spisu), ktorý predložila samotná žalovaná. Z tejto snímky je jednoznačne zrejmé, ako mala prebiehať hranica novovytvorených parciel CKN č. XX/X a CKN č. XX/X, pôvodne vedenej parcely pod CKN č. XX. Samotná žalovaná potvrdila, že žalobca, resp. jeho právna predchodkyňa užívali parcelu až po kraj domu a žalovaná, resp. jej právni predchodcovia ju užívali až od západného konca domu po hranicu pozemku (č.l. 24 spisu). Poznamenal, že aj odvolací

súd vo svojom poslednom zrušujúcom uznesení poukazoval na tento geometrický plán.

1.2. Vzájomnému návrhu žalovanej súd prvej inštancie vyhovel iba v časti. Uviedol, že vychádzajúc z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaná ako právna nástupkyňa po A. B. a neskôr po A. A. užívala a na základe dedičského rozhodnutia po A. A. (z 13. októbra 1992 sp.zn. D 540/92) aj nadobudla spoluvlastnícky podiel k parcelám vedeným na LV č. XX . ako parc. CKN č. XX a parc. CKN č. XX/X/X. Z týchto dôvodov jej žalobe vyhovel a určil, že je vlastníčkou nehnuteľností vedených na LV č. XX na základe geometrického plánu z roku 2007 č. plánu XXXXXXXX-XX/XX ako parc. L.. Pokiaľ išlo o určenie vlastníckeho práva vydržaním k zvyšným parcelám, ktoré žiadala žalovaná v zmenenom návrhu (CKN č. XX a CKN č. XX/X, ktoré sú vedené na LV č. XX), súd v tejto časti žalobu zamietol z dôvodov, že z uvedeného dedičského rozhodnutia po A. A. vyplýva, že spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam v súčasnosti vedeným na LV č. XX ako parcela č. 64 a parcela CKN č. XX nadobudli bratia žalovanej každý v spoluvlastníckom podiele 1. Na žalovanú boli predmetné spoluvlastnícke podiely jej bratov prevedené až na základe darovanej zmluvy z júla 2005. Vzhľadom na tieto skutočnosti mal súd za to, že žalovaná nemohla nadobudnúť vlastnícke právo k uvedeným parcelám vydržaním, pretože nebola jedinou právnou nástupkyňou po A. A.. Naopak, spoluvlastnícke podiely k predmetným nehnuteľnostiam na základe dedičského rozhodnutia nadobudli jej bratia a ona ich nadobudla až neskôr na základe darovacej zmluvy z júla 2005, a tak v jej prípade nebola splnená lehota na vydržanie týchto parciel do výlučného vlastníctva. Tvrdenie žalovanej, že šlo o mylný zápis v dedičskom konaní a keď sa to zistilo, tak sa hneď vykonala náprava, bolo vyvrátené výpoveďou svedka N. A. (brata žalovanej), ktorý uviedol, že parcelu CKN č. XX si ponechal s bratom v dedičskom konaní. On aj jeho brat boli ako spoluvlastníci vedení k parcelám CKN č. XX, CKN č. XX a CKN č. XX a oni sa až potom, ako ich oslovil žalobca, rozhodli, že to dajú sestre, pretože vznikol tento spor. Žalovaná tak nadobudla iba spoluvlastnícke podiely svojich bratov na základe darovacej zmluvy zo dňa 15. júla 2005 až v roku 2005, teda podmienky pre vydržanie do jej výlučného vlastníctva neboli splnené.

1.3. Pokiaľ ide o parcelu CKN č. XX, ku ktorej žalovaná vo svojom vzájomnom návrhu žiadala zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo, súd prvej inštancie poukázal na tú skutočnosť, že ani jeden zo strán sporu (účastníkov konania) sa nemôže cítiť ako výlučný vlastník tej-ktorej časti tejto parcely, ktorá bola rozdelená geometrickým plánom z roku 2007 na parcelu CKN č. XX/X a CKN č. XX/X, pretože reálna delba (neperfektná zmluva) z roku 1953 sa netýkala spoločného dvora. Je nepochybné, že obidvom stranám k tomuto spoločnému dvoru (parcela CKN č. XX) vzniklo spoluvlastnícke právo, a to každému v rovnakom podiele 1. Ide o spoločný dvor, cez ktorý má prístup do svojej domovej nehnuteľnosti žalobca a tento prístup bol stále z hlavnej cesty, to znamená z parcely CKN č. XX, a to dlhodobo. Súd mal preukázané, že žalobca nemá inú možnosť prístupu k svojej domovej nehnuteľnosti ako z parcely CKN č. XX po parcele č. XX, preto vzájomný návrh žalovanej na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zamietol.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 16. februára 2016 sp.zn. 13Co/1273/2014 napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a s jeho odôvodnením, na ktoré v podrobnostiach odkázal. Uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie správne postupoval a správne vo veci rozhodol, dôvody, pre ktoré tak urobil správne a podrobne rozobral v odôvodnení svojho rozsudku; rozhodnutie súdu prvej inštancie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver. Na zdôraznenie správnosti uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a odôvodnil svoje rozhodnutie aj pokiaľ išlo o užívanie parcely XX/X, ku ktorej určil za výlučného vlastníka žalobcu. Vychádzal pritom z identifikácie parciel vyhotovenej v roku 1994 (č.l. 172 spisu), ktorej podkladom bol protokol o miestom šetrení, vyhotovený na základe mapovania vykonaného geodéziou v roku 1984-1986, pričom tieto zisťovania boli najmä v súvislosti s priebehom hraníc pozemkov odsúhlasené jednotlivými užívateľmi, ich podpismi. Súd prvej inštancie správne zistil, že právny nástupca E. B., teda žalobca, užíval parcelu CKN č. XX, podkladom pre rozhodnutie bol geometrický plán z roku 2007 predložený samotnou žalovanou, ktorý bol jednoznačný a bolo možné z neho určiť kadiaľ hranice prebiehajú a bol v súlade aj s predloženou snímku pozemkovej mapy (č.l. 33a spisu). Súhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že bola splnená vydržacia doba ako v prípade právnej predchodkyne žalobcu, tak aj u samotného žalobcu, a to najneskôr dňom 1. januára 1992. Za správne považoval aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o zastavení konania v dôsledku

späťvzatia návrhu žalobcom (napriek nesúhlasu žalovanej s jeho späťvzatím) v časti o určenie vlastníckeho práva k pozemku parc.č. CKN č. XX/X TTP o výmere 56 m², nakoľko súd nezistil žiadne vážne dôvody, pre ktoré žalovaná so späťvzatím žaloby v tejto časti nesúhlasila. Uviedol, že súd prvej inštancie sa zaoberal i protinávrhom žalovanej, ktorým sa domáhala určenia vlastníctva k totožnej parcele (parc. č. CKN č. XX/X), jej protinávrh považoval za nedôvodný, a preto ho zamietol (výrok IV. rozhodnutia súdu prvej inštancie). Konštatoval tiež správnosť zistenia skutkového stavu a správnosť právneho posúdenia súdom prvej inštancie, pokiaľ zamietol návrh v časti určenia vlastníctva žalovanej k nehnuteľnosti parc.č. XX/X a k parc. č. CKN č.XX. Uviedol, že súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že žalovaná nemohla nadobudnúť vlastníctvo k predmetným parcelám vydržaním, nebola jedinou právnou nástupkyňou po A. A., predmetné podiely k nehnuteľnostiam na základe dedičského rozhodnutia nadobudli jej bratia a ona ich nadobudla až neskôr na základe darovacej zmluvy z roku 2005. V prípade žalovanej tak nebola splnená lehota na vydržanie týchto parciel (nehnuteľností). Poukázal na to, že nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním u právneho predchodcu účastníka, ktorý v súdnom konaní sa domáha určenia svojho vlastníckeho práva, nezakladá bez ďalšieho záver o vlastníckom práve takého účastníka. Ak by sporný pozemok právni predchodcovia držiteľa vydržali, zostal by v ich vlastníctve. Právny nástupca by mohol vydržať len vtedy, ak by existovala jeho dobrá viera o tom, že na základe prevodnej zmluvy nadobudol aj sporný pozemok a oprávnená držba by trvala do doby, kedy uplynula vydržacia doba 10 rokov. Žalovaná užívala predmetné nehnuteľnosti po smrti svojej matky od roku 1992, avšak predmetné nehnuteľnosti po nej nezdedila. Po smrti matky žalovanej v roku XXXX spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnosti (parc. č. XX, XX) nadobudli jej bratia, nie žalovaná. Ak by aj žalovaná predmetné nehnuteľnosti užívala, nespĺňala by predpoklad pre vydržanie, a to dobromyseľnosť držiteľa. Uviedol, že súd prvej inštancie sa správne vysporiadal tiež s tvrdením žalovanej, že pokiaľ išlo o dedičské konanie, na základe ktorého predmetné nehnuteľnosti po právnej predchodkyni nezdedila ona, ale jej súrodenci, išlo o mylný zápis, keď poukázal na to, že toto jej tvrdenie (o mylnom zápise) vyvrátila výpoveď svedka N. A. (brata žalovanej) a že žalovaná nadobudla iba spoluvlastnícke podiely, ktorých vlastníckymi boli jej bratia, a to na základe darovacej zmluvy zo dňa 15. júla 2005 (č.l. 392 a nasl.). Pre úplnosť odvolací súd dodal, že sa javí, že k sporným nehnuteľnostiam nadobudli vlastníctvo už právni predchodcovia žalovanej na základe dohody z roku 1953 (čo nepopieral ani žalobca pokiaľ ide napr. o p.č. XX). V plnom rozsahu sa stotožnil tiež so zamietnutím protinávrhu žalovanej na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva strán sporu (účastníkov konania) k parc. CKN č. XX, čo odôvodnil existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré tak rozhodol. Súd prvej inštancie sa podrobne vysporiadal so skutočnosťou, či k domovej nehnuteľnosti žalobcu je možný prístup z verejnej komunikácie alebo nie; dospel k záveru, že žalobca nemá inú možnosť prístupu k svojej domovej nehnuteľnosti ako z parcely CKN č. XX po parcele č. XX. Konštatoval, že súd prvej inštancie správne skúmal, či rozdelením predmetnej nehnuteľnosti nebude vlastníckovi stavby postavené na príľahlej nehnuteľnosti znemožnený prístup k stavbe, pričom poukázal na to, že sa jedná o spoločný dvor, ide o špecifický príklad spoločného dvora vzhľadom na skutočnosť, že domová nehnuteľnosť tvorila pôvodne jeden celok a až následne bola rozdelená na dve časti. Do nehnuteľnosti sa chodilo vždy z predmetného spoločného dvora (p.č. XX), pričom ide o úzky pás zeme nachádzajúci sa pred oboma nehnuteľnosťami (spojenými stavbami). V prípade, že by súd zriaďoval vecné bremeno, situácia medzi stranami by sa nezmenila, pretože právo prechodu by bolo možné určiť iba cez celú novovytvorenú parcelu č. XX/X vzhľadom k tomu, že celý dvor je široký 3 metre.

3 . Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla dovolaním žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). K odňatiu možnosti konať pred súdom došlo podľa názoru dovolateľky tým, že krajský súd v dôvodoch zrušujúceho uznesenia z 23. mája 2012 sp.zn. 13Co/108/2012 (pzn. dovolacieho súdu správne má byť 13Co/107/2012) nielen vyslovil právny názor, ale prekročil poučovaciu povinnosť súdu vo vzťahu k žalobcovi, resp. k jeho právnomu zástupcovi. Súd poučil žalobcu akým spôsobom je potrebné zmeniť žalobný petit v tom smere, že žalobca, ktorému podľa skutkového a právneho stavu svedčí vlastnícke právo „teda nie je dôvod určiť, aby pozemky patrili do dedičstva po poručiťke E. B.“. Na základe uvedených dôvodov uznesenia odvolacieho súdu žalobca zmenil žalobný petit a opäť sa domáhal určenia vlastníckeho práva k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam. Žalovaná takýto postup odvolacieho súdu považuje za rozporný s ustanovením § 18

O.s.p. Podľa uvedeného ustanovenia súd nie je oprávnený poučiť účastníka konania o spôsobe akým má ďalej procesne postupovať, zvlášť ak je tento účastník zastúpený advokátom. Dovolateľka ďalej namietala postup súdu, že v časti, v ktorej jej vzájomný návrh o zrušení podielového spoluvlastníctva k spoločnému dvoru, parcela CKN č. XX/X a XX/X vytvorené podľa geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX zamietol, súd nedostatočným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie. Poukázala na to, že podľa zápisu z katastra nehnuteľností vyplýva, že parcela CKN č. XX je zapísaná ako pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba, cestná, miestna účelová komunikácia. Na parcelu nie je založený list vlastníctva. Obec K. vo svojom vyjadrení uviedla, že parcela CKN č. XX prešla do majetku obce na základe Hospodárskej zmluvy č. 01/1991 a Protokolu o prechode vlastníctva vecí majetkových práv a záväzkov v súlade so zákonom č. 138/1991 Zb. Podľa žalovanej súd mal napriek tomu za preukázané, že táto parcela nie je vo vlastníctve obce a nemôže slúžiť ako miestna komunikácia. Žalovaná takéto zdôvodnenie jej návrhu nepovažuje za dostačujúce, zvlášť ak súd vykonal dôkazy, ktoré si vzájomne odporujú a tieto rozpory neodstránil a nevysvetlil, prečo prihliadol predovšetkým k tým dôkazom, ktoré preukazovali, že vzájomný návrh smerujúci k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva k spoločnému dvoru je nedôvodný. Vzhľadom na dĺžku konania navrhovala vykonať aktuálnu ohliadku na mieste samom, čo súd prvej inštancie zamietol a tieto skutočnosti akceptoval v napadnutom rozsudku aj odvolací súd. Uviedla, že žalobca opakovane poškodzuje jej majetok (plot, bráničku), a to aj napriek tomu, že má možnosť sa do svojej domovej nehnuteľnosti dostať aj cez parcelu CKN č. XX. Nie menej dôležitým faktom je, že nehnuteľnosť, ako aj samotný dvor sa nachádzajú v prudkom svahu a dvor bol vytvorený len násypom, v dôsledku čoho nie je dostatočne usposobený na prepravu ťažšieho nákladu. Žalobca sa dostáva cez parcelu CKN XX/2, ktorá je pred jej domom a pri jazde nákladným vozidlom by dochádzalo k poškodeniu dvora hlavne pred domom žalovanej. Za takéhoto dôkazného stavu súd dostatočne neodôvodnil, prečo neprihliadol k uvedeným argumentom pri svojom rozhodovaní o zrušení podielového spoluvlastníctva k týmto nehnuteľnostiam. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej poprel, že by žalovanej bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu závažného postupu súdu, ako aj skutočnosť, že nebol dodržaný princíp rovnosti zbraní. Žalobca mal dispozičné právo disponovať so svojim návrhom, pričom rovnaké právo disponovať so svojim vzájomným návrhom mala aj žalovaná, ktoré v priebehu konania aj využívala. K dôvodu dovolania ohľadom zdôvodnenia, že súd nerozdelil, či nesprávne odôvodnil, prečo spoločný dvor ako parcelu CKN č. XX nerozdelil na dve časti, mal za to, že za celý priebeh konania za 11 rokov boli k tejto spornej veci vykonávané všetky navrhované dôkazy a aj tie, ktoré uviedla žalovaná v dovolaní. Boli vykonávané dôkazy aj k parcele CKN XX, cez ktorú ho žalovaná svojimi návrhmi nútila, aby prechádzal do svojej nehnuteľnosti nie cez spoločný dvor, spoločnú parcelu CKN XX, cez ktorú parcelu sa prechádzalo od doby dávnej do domu žalobcu, t.j. od doby ako dom stojí cca 100 rokov. Súd skúmal aj vlastníctvo danej parcely CKN XX. Zistil, že nie je pravdivé tvrdenie žalovanej, že parcela je vo vlastníctve Obce K.. Parcela CKN XX nie je vedená na LV v registri „C“, je vedená na LV v registri „E“, k.ú. K.. K tejto parcele sú vedení viacerí vlastníci ako fyzické osoby. Mal za to, že všetky navrhované dôkazy aj zo strany žalovanej boli súdom vykonané. Navrhol, aby najvyšší súd dovolanie odmietol a priznal mu plnú náhradu trov dovolacieho konania.

5. Žalovaná v replike k vyjadreniu žalobcu uviedla, že stavbu v roku 1927 postavili jej starí rodičia. Starý otec matke žalobcu prepustil do užívania 1 kuchyne a 1 izbu v roku 1953, potom ako vyhorela. Do tohto roku stavbu a pozemky užívali výhradne jej starí rodičia a ich deti (A. a A.). Žalobca užíval dohodnutú časť nehnuteľnosti len od roku 1953. Stavba mala vždy jedno súpisné číslo 26 a po prečíslení číslo 6. Žalobca si dal zapísať časť rodinného domu na LV až v roku 2005 po rozhodnutí o pridelení súp. čísla obcou K.. V roku 1953 bola spísaná zápisnica o užívaní medzi jej starým otcom a matkou žalobcu, kde sa uvádza, že pozemky okolo domu si berie každý z jeho strany. Poukázala na to, že Okresný súd v Brezne vo svojom rozhodnutí bral túto dohodu ako reálnu delbu, avšak nehnuteľnosti rozdelil na základe geometrického plánu, ktorý sa urobil k prvotnému návrhu, a to k vysporiadaniu podielového spoluvlastníctva, do ktorého bola zahrnutá aj parcela CKN č. XX, ktorá bola vždy len v ich užívaní. Bol vyhotovený geometrický plán, ktorý korešpondoval s dohodou z roku 1953, avšak tento súd absolútne

nebral do úvahy. Vyjadrila názor, že rozhodnutím Okresného súdu v Brezne bola obratá o pozemky bez patričnej náhrady a žalobcovi ich prisúdil ako dedičstvo. Namietala opäť, že okresný súd taktiež nerozhodol o rozdelení dvora parc. č. XX., kde dochádza neustále ku konfliktom, hádkam, porušovaniu jej brány (16 trestných oznámení na žalobcu).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č.99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Žalovaná dovolaním napadla potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1 a 2, 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

9. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalovanou (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

10. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané občianskym súdnym poriadkom (v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)).

11. Žalovaná prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. vyvodzuje z porušenia, že odvolací súd v dôvodoch svojho zrušujúceho uznesenia nielen vyslovil právny názor, ale prekročil poučovaciu povinnosť súdu vo vzťahu k žalobcovi, resp. k jeho právnomu zástupcovi. Súd poučil žalobcu akým spôsobom je potrebné zmeniť žalobný petít v tom smere, že žalobca, ktorému podľa skutkového a právneho stavu svedčí vlastnícke právo „teda nie je dôvod určiť, aby pozemky patrili do dedičstva po poručiťke E. B.“. Tvrdila, že na základe uvedených dôvodov uznesenia odvolacieho súdu žalobca zmenil žalobný petít a opäť sa domáhal určenia vlastníckeho práva k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam.

12. Dovolací súd ohľadom žalovanou namietanej skutočnosti dospel k záveru, že odvolacím súdom nebola strane sporu odňatá možnosť konať pred súdom a ani nedošlo k procesnému postupu odvolacieho súdu, ktoré by bolo v nesúlade s ustanovením § 18 O.s.p. v spojení s § 5 O.s.p.

13. Podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Poučovacia povinnosť súdov principiálne zakotvená v doterajšom ustanovení § 5 ods. 1 O.s.p. sa vzťahovala výlučne len na procesné práva a povinnosti účastníkov vyplývajúce pre

nich z Občianskeho súdneho konania. Súd bol povinný poučiť účastníkov konania najmä o tom, aké práva im priznávajú a aké povinnosti im ukladajú procesné predpisy, ako je potrebné nimi zamýšľané procesné úkony vykonať, aby sledovali procesné účinky, prípadne ako je potrebné odstrániť vady už vykonaných procesných úkonov, aké právne následky sú spojené s prevedenými procesnými úkonmi a ako je potrebné splniť procesnú povinnosť vyplývajúcu zo zákona alebo rozhodnutia súdu. Do poučovacej povinnosti ale nepatrí návod, čo by účastník mal alebo mohol v danom prípade vykonať, aby dosiahol žiadaného účinku (účinku v jeho prospech). O právach a povinnostiach, ktoré pre účastníka vyplývajú z hmotného práva, súd nepoučuje. Tieto práva a povinnosti určujú vecnú legitímáciu účastníka a tá sa prejaví až vo výsledku sporu. Spôsob plnenia poučovacej povinnosti musí rešpektovať ústavný princíp rovnosti účastníkov, nestrannosť súdu a zákaz prejudikovania názoru súdu. Súd nemôže poučiť žalobcu ohľadne naformulovania správneho znenia petitu žaloby, a teda vymedziť inak predmet tohto konania; takéto poučenie by presiahlo poučovaciu povinnosť súdu podľa § 5 O.s.p. a bolo by v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania.

14. V danom prípade z obsahu spisu nevyplyva, že odvolací súd prekročil svoju poučovaciu povinnosť vo vzťahu k žalobcovi, prípadne jeho zástupcovi. Odvolací súd aplikovaním ustanovenia § 5 O.s.p. iba napomohol k tomu, aby strana sporu (účastník konania) mohla zákonom stanoveným spôsobom dať najavo, čo hodlá v konaní urobiť, pričom uvedené bolo adresované aj žalovanej, ktorá svoje dispozičné právo (rovnako ako žalobca) využila a nadväzujúc na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica z 23. mája 2012 sp.zn. 13Co/107/2012 požiadala o zmenu vzájomného návrhu. Týmto procesným postupom odvolací súd zabezpečil obom účastníkom (stranám) rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (§ 18 O.s.p.), a teda nedošlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov (zvýhodneniu žalobcu) v tomto konaní.

15. Žalovaná namietala aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré považovala za neodôvodnené v časti zamietnutia návrhu o zrušení podielového spoluvlastníctva k spoločnému dvoru, parcely CKN č. XX/X a XX/X, vytvorené podľa geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods.1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

16. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľkou považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011). Dovolací súd mohol pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode len vtedy, keď bolo dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (§ 238, 239, § 237 O.s.p.), čo však nie je prejednávaný prípad.

17. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladáť vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných vád alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

18. Postup odvolacieho súdu, ktorý si osvojí skutkové a právne závery súdu prvej inštancie považujúc ich za vecne správne a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa obmedzí len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia umožňovalo ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. Dôsledkom tohto

postupu je, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie sa stáva integrálnou súčasťou odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré tak musí byť z hľadiska naplnenia ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. posudzované v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Treba dodať, že odvolací súd sa náležite zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalovanej, ktorou namietala, že súd prvej inštancie nedostatočným spôsobom odôvodnil rozhodnutie, ktorým zamietol jej vzájomný návrh o zrušenie podielového spoluvlastníctva k spoločnému dvoru parcela C KN č. XX/X a XX/X vytvorené podľa geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX (viď str. 15 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu). Skutočnosť, že dovolateľka má na vec iný právny názor bez ďalšieho nepostačuje na založenie existencie vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladalo. Ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dávalo totiž odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho skutkovým, či právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci sa účastníkom neodnímala možnosť uplatnenia procesných práv v konaní v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (R 54/2012, R 43/2003). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

19. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie strán sporu (viď uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Nevykonanie určitého stranami navrhovaného dôkazu nezakladá procesnú vadu majúcu za následok prípustnosť dovolania (viď R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000). Neúplnosť skutkových zistení alebo nesprávnosť skutkových záverov nie sú v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a mnohé ďalšie). Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

20. Napokon žalovaná v dovolaní výslovne namietala nesprávne právne posúdenie veci súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Prípustnosť dovolania podľa stabilnej judikatúry najvyššieho súdu ale nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

21. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.